

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่ กจ ๗๔๕๐๑/-

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

ตามคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ตัวชี้วัดที่ ๙ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๑ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ข้อ ๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์ประกอบด้านข้อมูล แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อย ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้ (๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของทางราชการ (๒) ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ (๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

(๑) การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยง การทุจริต อย่างน้อย ๑ กระบวนการ หรือโครงการ

(๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

(๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

(๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

(๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยตรวจสอบภายใน ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามข้อมูลการประเมินคุณธรรมแลความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เห็นควรประกาศให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ของ อบต. , เว็บไซต์ อบต. , เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือฉบับนี้หรือเกินควรประการใดโปรดพิจารณาสั่งการ

(นางสาวชฎาภรณ์ เพ็งจันทร์)

นักวิชาการตรวจสอบภายใน

(นางชลธิชา วงษ์กรณ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

(นายเอนก สีสอน)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่
อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

คำนำ

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลและกสนป้องกันการทุจริตในภาครัฐอย่างจริงจัง โดยกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest : COI) อันเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจนำไปสู่การทุจริตหรือการประพฤติมิชอบในภาครัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะ และการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในทุกกระบวนการดำเนินงานขององค์กร จึงได้ดำเนินการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ระบุ และ ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้ง กำหนดมาตรการและแนวทางในการควบคุม ป้องกัน และลดโอกาสการเกิดการทุจริตอย่างเป็นระบบ

หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

สารบัญ

	หน้า
* การประเมินความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙	
๑. ที่มาและความสำคัญ	๑
๒. ความหมายของการทุจริต	๒
๓. วัตถุประสงค์	๒
๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
๕. ประเภทความเสี่ยงการทุจริตและศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	๒ - ๕
๖. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕ - ๗
๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๘ - ๑๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

๑. ที่มาและความสำคัญ

การทุจริตคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะภาคการบริหารงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการใช้อำนาจหน้าที่และทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากขาดระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตหรือการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ความโปร่งใสในการบริหารราชการ และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตในภาครัฐอย่างจริงจัง โดยกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest : COI) อันเป็นปัจจัยสำคัญสำคัญที่อาจนำไปสู่การทุจริตหรือการประทุมิชอบในภาครัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ ในฐานะองค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะ และการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในทุกกระบวนการดำเนินงานขององค์กร จึงได้ดำเนินการจัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ระบุ และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดมาตรการและแนวทางในการควบคุม ป้องกัน และลดโอกาสการเกิดการทุจริตอย่างเป็นระบบ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าวจะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ สามารถค้นหาและระบุจุดอ่อนหรือช่องว่างของระบบการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต ตลอดจนกำหนดมาตรการป้องกันเชิงรุกที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนและมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ

ดังนั้น การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ จึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีระบบการควบคุมที่เหมาะสม และสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ และสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

๒. ความหมายของการทุจริต

พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ ใดๆที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจใน ตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอัน เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมาย อาญาหรือตามกฎหมายอื่น

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมิน วิเคราะห์ และระบุความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ ทั้งในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจหน้าที่ และการบริหาร จัดการทรัพยากรของภาครัฐ

๒. เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทาง และกลไกในการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการ ทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างเป็นระบบ

๓. เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการองค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

๔. เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริต รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดถือ ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๕. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ ให้สอดคล้องกับนโยบาย ของภาครัฐและแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่สามารถทราบถึงจุดเสี่ยงหรือช่องว่างของ กระบวนการดำเนินงานที่อาจนำไปสู่การทุจริต และสามารถกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างเหมาะสม

๒. การดำเนินงานของหน่วยงานมีความโปร่งใส มีระบบควบคุมภายในที่มี ประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

๓. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเสี่ยง การทุจริตและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม

๔. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการบริหาร ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

๕. ประเภทความเสี่ยงการทุจริตและศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐสำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการ ภายใต้อริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิด การทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือ หลักที่ สำนักงาน ป.ป.ท.ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้อง กัน สกัดกั้น สด และปิดโอกาส การทุจริต เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Percetions Index : CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ : ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ : ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ : ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

นियามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	*โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น *ไม่รวมโครงการที่หน่วยรับงบประมาณ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาท ขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะ ส่วนราชการระดับกรมเทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	*ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง , ผลกระทบ ทางบวก คือ โอกาส) เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และ ส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและเป็นตัวเงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	*กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้ง กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประทุติมิชอบหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
การทุจริต	<p>องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบเพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ ๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของและสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวกด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม	การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐได้มี ผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ หรือ ดำเนินการดังกล่าวนั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่น สำหรับ ตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง/ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	* เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	* โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	* ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) (Impact)	* คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๖. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๕ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต โดยแสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อยด้าน ๑ ด้าน จาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้

- (๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- (๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- (๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

๒. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เป็นกระบวนการพิจารณา วิเคราะห์ และระบุประเด็นหรือกิจกรรมในการดำเนินงานของหน่วยงานที่อาจมีโอกาสก่อให้เกิดการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ โดยพิจารณาการทุจริต ขั้นตอนการปฏิบัติงาน อำนาจหน้าที่ การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐ เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการควบคุม ป้องกัน และลดความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การทุจริตได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

๓. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และผลกระทบ

-โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้อันจะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

-ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสียหายนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

(๑) เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยกว่า หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยกว่า	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๑ ครั้ง/ปี

(๒) เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใส และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน เจ้าหน้าที่
๑	น้อยกว่า	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทหรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

(๓) กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และ จัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสียหายการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
Degree of Risk = Likelihood x Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme High Risk : E)	๑๕ คะแนน ขึ้นไป
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Macerate Risk : M)	๕ - ๙ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	น้อยกว่า ๕ คะแนน

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๑ = ๕)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูง (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	สูง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

๕. การจัดทำมาตรการ เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการควบคุมความเสี่ยง ทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการการทุจริตที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใดเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนงาน หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงด้าน การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

ชื่อ กระบวนงาน/โครงการ การขอใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	ตรวจสอบคำขอ เอกสารประกอบการยื่นคำขอ และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบัญญัติ	การเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ
๒	การรับชำระค่าใบอนุญาต	การทุจริตเงินค่าใบอนุญาต
๓	การออกใบอนุญาต	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ไม่เป็นไปตามระเบียบและเวลาที่กำหนด
๔	การแจ้งเรื่องกลับผู้ประกอบการ	เก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปแบบความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดความเสี่ยง

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้น้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่จะส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	*เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีผลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม *เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	*ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	*หน่วยงานตรวจสอบของหน่วยงานหรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงมีการส่งหนังสือร้องเรียน
๒	*ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส *เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			likelihood	Impact	Rick Score	ระดับความเสี่ยง
๑	ตรวจสอบคำขอ เอกสารประกอบการยื่นคำขอ และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบัญญัติ	การเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ	๑	๔	๔	ต่ำ
๒	การรับชำระค่าอนุญาต	การทุจริตเงินค่าใบอนุญาต	๑	๔	๔	ต่ำ
๓	การออกใบอนุญาต	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ไม่เป็นไปตามระเบียบและเวลาที่กำหนด	๑	๔	๔	ต่ำ
๔	การแจ้งเรื่องกลับผู้ประกอบการ	เก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ	๑	๔	๔	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ....การขอใบอนุญาตกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ตรวจสอบคำขอเอกสารประกอบการยื่นคำขอ และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ	การเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ	ต่ำ	จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนให้ผู้ปฏิบัติงานหน่วยงานถือปฏิบัติ	๑.ประกาศนโยบาย No Gift Policy ๒.จัดทำแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมาย และเผยแพร่ ณ จุดบริการ ๓.จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชน	๑ ต.ค.๒๕๖๘-๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง
๒	การรับชำระค่าใบอนุญาต	การทุจริตเงินค่าใบอนุญาต	ต่ำ	จัดทำแนวทางการป้องกันการรับสินบนและการกำกับติดตาม	ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน ผู้มาติดต่อราชการ ในการไม่ให้ของฝากของขวัญ หรือเงิน แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	๑ ต.ค.๒๕๖๘-๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง
๓	การออกใบอนุญาต	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตไม่เป็นไปตามระเบียบและเวลาที่กำหนด	ต่ำ	ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล	เสริมสร้างความรู้ในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมและการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๑ ต.ค.๒๕๖๘-๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ....การขอใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๔	การแจ้งเรื่องกลับผู้ประกอบการ	เก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ	ต่ำ	ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล	๑.จัดทำแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมาย และเผยแพร่ ณ จุดให้บริการ ๒.จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชน	๑ ต.ค.๒๕๖๘- ๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	กองคลัง

ลงชื่อ..........ผู้จัดทำ
(นางสาวชฎาภรณ์ เพ็งจันทร์)
นักวิชาการตรวจสอบภายใน